

Abitsast suuri loodus raamatute juurde

(Vana Otepääl, 26.06.82)

I Loodus ja iniskonna vahelise probleemi kujunemine.

Inimene ja loodus - enne kapitalismi;
„Suuri“ suhtlemine: f_j -de kasv, energia;
vajadus, l-ressursside vajadus, jäätmed $\rightarrow$
üleolekutunne. Loodus ei suuda enam re-
generereerida - ta annab sellest märku -
Inimene peab hakkama mõtlema sellele.

„Väike“ suhtlemine: Inimete arv kasv, asustuse
tihedus, autod $\rightarrow$ koormus loodusele +
„Väikesed“ jäätmed (prakt, müristamine, reostamine).
Polüseksi ka - reimaldamine elavast loodusest,
mis ka oma sõltuvuse ja hegümidamise kaotam.
looduse vastu.
Suur inimik - bioloogiline + sotsiaalne = ökoloogiline.

12
Ümmikuid etnes varasemailegi aegadele -

kiitmine → loomkarratus,

altpõlvundus → maaviljelus jt.

Need olid lokaalsed küsivad, kuid lüüsi uued lahendused ja areng läks edasi.

Nüüdne ümmik on globaalne ja universaalne
Looduse rõmekus se oli suurem varem,
nüüd oleme seda vähendanud küsitluse piiari.

II Hoida, kaitsta loodust - inimeste eest
inimeste jaoks - mentaliitetsi muuta.

1. Taastada "normaalne" suhe loodusega =
muidugi mitte Rousseau mõttes, tagasi looduse.
See oli rikutud, muudetud mõnede tagasi
tirkumata looduse juurde.

Nüüd on raja autoga rikutud inimeste
| anda tagasi puhast loodust - seda optimeerides
ka kujundades.

20 Lapsed, noorukid, täiskasvanud (3)

Kooliühikud, algklasside õplased -

Õpetada loodust nägema, tundma → armastama.

Kaugemane loodusest - autobuuringa li
kaasne looduse süvenemine =, kuigi
looduslikud paigad muutuvad kättesaadavaks.

Võimalikult rohkem lapsi valetusse loodusesse -
huvi ja armastust looduse vastu (algotetus: prog-
noos: loolitsus lindude, loomade, puude, müüride eest,
geoloogilised vaatused, "jäljed liemel" →
põhjused seoses looduses (elata loodus-tamud) + mu-
süt armastus kodukoha ja kodumaa vastu.
Edas: armastuse osa. Aktiivset eluhoiakut!

Enmalapsed viibivad väga vähe looduses. Muusikus

1980. a. paigu (79/80), näitas, et Tallinna s. r.l. õpilastest
armastab oma vaba aega looduses veeta 15 (P) ja 17 (T) %
sedagi püüdnud ^{mitte armastata looduses} parkides, (aga IX - XI klassi)
õpilastest ca 37 %. Puhkepäeviti küll 45-40%.

Kuid selleks väheks pole nad enamasti ¹⁴
teadlikult ette valustanud. → süü ka
Käitumise looduseliseks toimimise järel →
transpordi müra, jooningu lähtumise).

Täiskasvanud - olmes, puhkuse -
sellest võtame eesküsi, normi -

- tootmine - ökonoomika ja ökoloogia =
lahim eesmärk, plaan - kaugemad tagajärjed,
+ w kohustused

Mida süüsi tehasse - meri ja mujal.

Kuid vastutustunnet, teadlikkust, kultuuri!

Nii et: lapsi õpetada loodust, tundma,
armastama, hoidma =

Mentaliseeritud põhja-
loend muuta -
alustamine aab, teadus

täiskasvanud - õppige ökoloogiat
tundma, armastama, hoidma loodust
Inimeste jaoks, oma laste jaoks.

Tegelik ei kannata ka need looduse pere -
meesteks - artistid, elukorraldajad

2^a) Õpilased ja loodus "Pimgist pmki" 1978/79.⁵

1. Tallinna 8. kl. õpilased:

Võivad looduses vabal ajal:

- iga päev	6,3% P.	9,7% T.	} 26% P	28% T.
- mitmel päeval nädalas ...	19,6	18,3		
- puhkepäeviti	43,8	37,6		
- ainult suvel	14,3	11,8		

Soovivad sellist elukatsset, mis on seotud vaba loodusga - ca 80%
"E. Loodust" loeb pedivalt ca 23-24%.

2. Tallinna 9.-11. kl. õpilased:

Võivad looduses vabal ajal:

- iga päev	3,5 P.	4,0 T.	} 15% P	17% T.
- mitmel päeval nädalas	11,6	12,9		
- puhkepäeviti	36	32		
- ainult suvel	29,9	19,4		

Soovivad sellist elukatsset, mis võimaldab viibimist vabas looduses $(24 + 53) = 77\%$
19,9% P 33% T

"E. Loodust" loeb pedivalt 35% P ja 25% T.

/Võtte! / →

6
3. Kogu nuritud kontingendi kohta:

(maa, väikelinnad, pealinn)

Vabal ajal viibivad looduses:

- iga päev	13,6%	} 37,8%
- mitmel päeval nädalas	24,2%	
- puhkepäeviti	34,9	
- ainult hirsimüüsi puhkepäevadel	-15,3	
- ainult suvel	11,8%	

"Eesti Loodus" loeb pealinnalt 24,1%,
müüsi 44,6%.

80% soovis elurabit, mis loodusega seotud.
(30 + 50)